

Pánd Község Önkormányzata

Pánd Község Településfejlesztési Konceptiója

PÁND KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA
PÁNDI KÖZÖS ÖNKORMÁNYZATI HIVATAL

JEGYZŐKÖNYVI KIVONAT

Pánd Község Önkormányzat polgármesterének 2021. 02. 15. döntéséről szóló jegyzőkönyvből:

2020. november 04. napján hatályba lépett 478/2020.(XI.03.) kormányrendelet és a katasztrófavédelemről és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXXVIII. törvény 46.§ (4) bekezdésében foglaltakat szerint eljárva.

Napirendi pont:

3. napirendi pont

Tárgy: HÉSZ -felülvizsgálata

PÁND KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA
10/2021.(II.15.) polgármesteri határozat

Pánd Község Önkormányzat Polgármestere a vészhelyzet kihirdetéséről szóló 478/2020. (XI.3.) Korm. rendelet 1. §-ában kihirdetett vészhelyzetre tekintettel, figyelemmel a koronavírus elleni védekezésről szóló 2020. évi XII. törvényben foglaltakra, a katasztrófavédelemről és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXXVIII. törvény 46. § (4) bekezdésében kapott felhatalmazás alapján Pánd Község Önkormányzat Képviselő-testülete feladat-és hatáskörét gyakorolva a következő határozatot hozom:

Pánd Község Önkormányzatának polgármestere a Képviselő-testülettel egyetértve Pánd Község Településfejlesztési Koncepcióját jóváhagyja.

Felelős: polgármester, jegyző

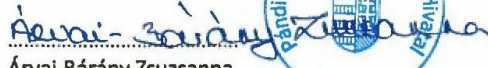
Határidő: azonnal

Lázók József polgármester 6.

Major Pálné jegyző „h”

2021. 02. 16.

A kiadmány hitelül:

Árvai-Bárány Zsuzsanna
Igazgatási vezető-tanácsos, jegyzőkönyvvezető

Készült: **Pánd Község Önkormányzata megbízásából**
2214 Pánd, Fő út 84.

Készítette:

**Pest megyei Terület-, Település-, Környezet
Tervező és Tanácsadó Kft.**

1085 Budapest, Kőfaragó u. 9.
Tel: 267 05 08, 267 70 78 Fax: 266 75 61
E-mail: pestterv@pestterv.hu
www.pestterv.hu

Felelős
tervező:

Károlyi János
területrendező vezető tervező okl.
geográfus, okl. szociológus
építész kamarai névjegyzéki szám: 13-1017
tervezői jogosultság: TR

Projekt-
vezető:

Mátyás-Varga Eszter
vezető településtervező
okl. építészmérnök TT/1, É 01-4863

Ügyvezető
igazgató:

Schuchmann Péter

TARTALOM

1. BEVEZETÉS	4
2. JÖVŐKÉP	5
2.1. Pánd jövőképe a társadalmi, gazdasági, táji, természeti és épített környezetére vonatkozóan.....	5
2.3. Településfejlesztési elvek	6
3. CÉLOK	8
3.1. Pánd fejlesztését szolgáló átfogó célok és a részcélok meghatározása.....	8
3.1.1. A község népességmegtartó képességének erősítése, a kedvezőtlen népességkicserélődés mérséklése, a fiatalok helyben maradásának elősegítése	8
3.1.2. A helyi gazdaság erősítése, a vállalkozási kedv növelése, a munkahelyek számának növelése a településen, a megélhetés helyi feltételeinek hosszú távra történő biztosítása	10
3.1.3. A község természeti, táji adottságaival és a település polgárainak érdekeivel összehangolt, a megőrzést előtérbe helyező természetközeli szelíd turizmus és a falusi turizmus körütekintő fejlesztése	12
3.1.4. Jól élhető, kompakt szerkezetű, gazdaságosan üzemeltethető település feltételeinek biztosítása	16
3.2. A jövőkép, az átfogó célok és a részcélok kapcsolata.....	20
3.3. A fejlesztési célok értelmezése az egyes településrészekre.....	21
4. KIINDULÓ ADATOK A TOVÁBBI TERVEZÉSI FELADATOKHOZ	22
4.1. A stratégiához és a településrendezési eszközök készítéséhez szükséges társadalmi, gazdasági és környezeti adatok meghatározása	22
4.2. A meghatározott területigényes elemek alapján javaslat a műszaki infrastruktúra fő elemeinek térbeli rendjére és a terület-felhasználásra irányuló településszerkezeti változtatásokra	24
4.3. Az örökségi értékek és a védettség bemutatása, javaslatok az örökség védelmére és az örökségi érték alapú, fenntartható fejlesztésére.....	25
5. A MEGVALÓSÍTÁS ESZKÖZEI ÉS AZOK NYOMONKÖVETÉSE	26
5.1. A koncepció megvalósítását szolgáló eszköz- és intézményrendszer.....	26
5.2. Javaslat a koncepció és a változások nyomon követésére, a felülvizsgálat rendjére	27

1. BEVEZETÉS

Pánd 2002-ben kidolgozott településfejlesztési koncepciójának jóváhagyása óta eltelt 15 év alatt számos jelentős változás következett be a községben, a térségben, a szűkebb és tágabb környezetben, beleértve a Pest megyében és a Budapesti Agglomeráció keleti szektorában lezajlott változásokat. Közben Pánd a Nagykátai járásból átkerült a Monori járásba.

Pánd jelenleg hatályban lévő településfejlesztési koncepciója a jelenleg hatályos jogszabályi előírásoknak már nem felel meg, és a készítése óta eltelt másfél évtized során aktualitásából is veszített. A mai jogszabályi környezethez is igazodó és tartalmában is megújított új településfejlesztési koncepció kidolgozása mára több okból is különösen időszerűvé és szükségszerűvé vált.

Az elmúlt évek során a reálfolyamatokban végbement és az intézményi feladat ellátási viszonyok terén bekövetkezett változások, a gazdasági válság hatásai és az újbóli fejlődés lehetőségei, a településfejlesztést is érintő jogszabályi változások együttes ismeretében döntött úgy Pánd Község Képviselőtestülete, hogy új településfejlesztési koncepciót készít a településrendezési eszközei felülvizsgálata és módosítása keretében. A korábban a településrendezési terv megalapozására kidolgozott fejlesztési koncepció most felülvizsgálatra, ártértékelésre került, az eltelt másfél évtized eredményei, a bekövetkezett változások, a településfejlesztési hangsúlyok részleges módosulása és az esetleges szemléleti változások beépültek a jelenlegi, új jogszabályi követelmények szerint készült településfejlesztési koncepcióba.

Korszerű, helyi konszenzuson alapuló fejlesztési és rendezési, szabályozási dokumentumok nélkül a település felkészületlen a területi folyamatok kezelésére, kisebb az esélye a fejlesztési támogatások megszerzésére, az itt élő polgárok életminősége javítására, illetve a helyi gazdaság fejlesztésére. E konszenzus kialakítása érdekében a településfejlesztési koncepció céljai, javaslati széleskörű partnerségen alapulnak.

Pánd településfejlesztési koncepciójának meghatározása a járási (térségi) összefüggések, valamint a tágabb Pest megyei és a budapesti agglomerációs hatások figyelembevételével, de alapvetően a helyi adottságokra, értékekre és érdekekre alapozottan történt. Cél, hogy Pánd kapcsolódjon a 2013 decemberében elfogadott Nemzeti Fejlesztés 2030 dokumentum és Pest megye új, 2013 decemberében elfogadott területfejlesztési koncepciójának és 2014-ben jóváhagyott területfejlesztési programjának releváns célkitűzéseivel és a megyei Integrált Területi Programban foglaltakhoz, amelyek az uniós forrásokhoz való hozzájutást nagyban meghatározzák.

Jelen dokumentum, a településfejlesztési koncepció célja és feladata a település fejlesztésénél figyelembe vehető pozitív adottságok és előnyök, illetve a fejlesztést megnehezítő, akadályozó negatív tényezők és konfliktusterületek feltárása, a település jövőképeinek megfogalmazása és a fő fejlesztési irányok, prioritások kijelölése, amelyek - területi vonatkozásait is figyelembe véve - iránymutatásul szolgálnak majd az elkövetkező időszak települési szintű ágazati fejlesztéseivel és a településszerkezeti terv és a településrendezési szabályozás felülvizsgálatához.

2. JÖVŐKÉP

2.1. Pánd jövőképe a társadalmi, gazdasági, táji, természeti és épített környezetére vonatkozóan

Pánd társadalmi jövőképe

- Néességét megtartani képes, vonzó élettér, az életminőségre pozitívan ható intézkedéseknek köszönhetően a természetes népességfogyás megáll.
- Alapfokú oktatási-nevelési, egészségügyi, szociális, igazgatási és ellátási funkciói jó színvonalon biztosítottak saját lakossága számára.
- Színes és nívós kulturális és közösségi élettel, sportélettel rendelkező település.
- Nő a szociális biztonság, enyhülnek a szociális problémák, a hátrányos helyzetű csoportok sikeresen integrálódnak a helyi társadalomba, felzárkóztatásukat segíti a településen kibontakozó gazdasági fellendülés.
- Az időskorú lakosságát megbecsüli, részére jó színvonalú ellátást biztosít.

A település gazdasági jövőképe

- A közlekedési kapcsolatrendszerét az M4 autópálya közelsége javítja, korszerű, igényekhez igazított eljutás biztosított a térség jelentős foglalkoztató központjaiba.
- A község stabil, erős és a hozzáadott értéket előnyben részesítő, mezőgazdasággal rendelkezik a jövőben. A helyi gazdaságban növekvő szerep jut a feldolgozóipari ágazatoknak és a mezőgazdasághoz kapcsolódó logisztikának.
- A turisztikai kínálat és fogadóképesség bővítésével a település - a Tápió-mente térség részeként - Pest megye ismert és kedvelt, látogatott turisztikai célpontjává válik.
- A turizmus térségileg összehangolt kínálatot nyújt az idelátogatóknak, programcsomagokból választhatnak a Tápió-mentére és a Pándra érkezők.
- Az önkormányzat együttműködésben a gazdasági szereplőkkel számos közérdekű fejlesztést valósít meg, amely hozzájárul a település funkcióbővítéséhez és élhetőségének javításához, ezen keresztül pedig a népességvonzó képesség javulásához.

Pánd táji, természeti és épített környezetének jövőképe

- Pánd a jövőben hatékonyan kihasználja sajátos egyedi erőforrásait (termőföld adottságok, táji, természeti értékek, termálvízkincs). A természeti környezetét és épített értékeit megőrző, azt fenntartható módon fejlesztő településsé válik.
- A környezeti elemek kedvező állapota tartósan jó marad, a községbe nem települnek szennyező források, és az értékeket veszélyeztető hatásokkal sem kell számolni, ennek nyomán a település természeti értékeinek megőrzése biztosított.
- A védelem alatt álló ökológiai funkciójú területek háborítatlansága biztosított. A korlátozásokkal hasznosítható természeti értékek mind nagyobb részben az ökoturizmus céljai és a bemutatás szolgálatába helyeződnek.
- A település zöldterületei bővülnek, újabb települési zöldterületek jönnek létre, a meglévők megújulnak.
- A tájhasználatban a megélhetést és jövedelemtermelést valamint a megőrzést egyaránt lehetővé tevő tájgazdálkodási módok válnak uralkodóvá.

- Pánd hatékonyan kihasználja sajátos egyedi potenciáljait. Az elsődleges lakófunkció és a turizmus mellett természeti környezetét és értékeit megőrző, azt fenntartható módon fejlesztő település.
- A település felkészül a klímaváltozás kedvezőtlen hatásaira, a felszíni vizek elvezetésével kapcsolatos hiányosságok felszámolására kerülnek.

Fentiek alapján Pánd jövőképe az alábbi tömör mondatba foglalható össze:

Pánd népességét megtartani képes, bővülő szolgáltatásokat nyújtó település, nyugodt és vonzó életter az itt élők számára, erősödő gazdasága növekvő számú munkahelyet biztosít, turisztikai kínálatával részese a Tápió-mente idegenforgalmának

2.3. Településfejlesztési elvek

- A fejlesztés integrált szemlélettel történjen, azaz az egymástól elszigetelt ágazati beavatkozások helyett **integrált megoldások alkalmazására** kerüljön sor a fejlesztési célok szolgálatában.
- A településfejlesztés vezérelve a **minőségi fejlődés** biztosítása, az általános települési komfortérzet további javítása, a népessége számára hosszú távon is **ideális lakókörnyezetet** biztosítani tudó, élhető településsé válás elősegítése a Monor és Nagykáta közötti térben.
- A község mindenkori fejlesztése során törekedni kell az adottságok és lehetőségek optimális kihasználására olyan módon, hogy az ne veszélyeztesse a **lakó funkció kedvező feltételei** megőrzésének, javításának lehetőségét, se a települési környezetminőség és településkép javításának esélyét, se a helyi társadalom integritásának fenntarthatóságát, ugyanakkor gazdaságilag is biztosítsa **Pánd fenntartható fejlesztésének lehetőségét**.
- Harmonikus, **kiegyensúlyozott fejlődés biztosítása**, a már megvalósult eredmények és a tervezett fejlesztések biztonságos fenntartásához és a település üzemeltetéséhez szükséges gazdasági, szellemi és szervezeti háttér biztosítása.
- Pánd **kompakt településsé** váljon, azaz a területével felelős módon történő gazdálkodás, optimális területfelhasználásra törekvés, a barnamezős területek megújítására törekvés, új beépítésre szánt területek kijelölésének minimalizálása jellemezze a településszerkezet alakítását.
- A fejlesztés elsősorban a **pándi polgárok** és a helyi gazdaságban tevékenykedő **vállalkozók érdekeit** kell, hogy szolgálja. Ez részben a meglévő agrárgazdasági illetve turisztikai adottságok jövedelmező hasznosításával, de e mellett újabb attrakciók megteremtésével, továbbá a még hiányzó funkciók, illetve az előre jelezhető igényeket követő további intézmények, szolgáltatások ütemezett kiépítésével és igényes megvalósításával történjen.
- A településfejlesztési koncepció alapvető célja az **itt élők életminőségének javítása** legyen. Az új fejlesztések olyan módon és olyan színvonalon valósuljanak meg, hogy az ne jelentsen többletterhet a településnek (az Önkormányzatnak).

- Ösztönzőkkel kell elősegíteni a társadalmi különbségek mérséklését, és a gazdasági eredmények, bevételek egy részét a szociális biztonság megteremtésére, a leszakadó településrészek megújítására és **társadalmi reintegrációjára** kell fordítani.
- A település fejlesztése során fokozottan kell támaszkodni a 2014-20 közötti uniós tervezési ciklus kapcsolódási pontjaira és pályázati lehetőségeire. A **külső források bevonása mellett**, az Önkormányzat településfejlesztési és -rendezési szerződések megkötésével biztosítsa (az Önkormányzat számára többlet ellátási kötelezettséggel járó) új funkciókat létrehozó, vagy a meglévő kapacitásokat bővítő **jövőbeni fejlesztők arányos hozzájárulását** a településfejlesztéshez annak érdekében, hogy a kitűzött célok a helyi lakosság terheinek növekedése nélkül valósulhassanak meg.

A község átfogó településfejlesztési céljait a hatályban levő legfrissebb országos elveknek, koncepciónak és stratégiának megfelelően fogalmaztuk meg. Ezeket a Nemzeti Fejlesztés 2030 - Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepcióról szóló 1/2014. (I. 3.) OGY határozat foglalja össze, illetve írja elő.

3. CÉLOK

3.1. Pánd fejlesztését szolgáló átfogó célok és a részcélok meghatározása

3.1.1. A község népességmegtartó képességének erősítése, a kedvezőtlen népességkicszerélődés mérséklése, a fiatalok helyben maradásának elősegítése

Népességmegtartás és az előnytelen népességcsere megállítása

Több fejlesztési lépés együttes hatásaként, a gazdaságfejlesztés, a közösségfejlesztés eszközkészletével, a helyben történő boldogulás esélyét növelő és a település élhetőségének erősítését szolgáló eszközökkel, lehetséges kitörési pontok keresésével együttesen javasolható kezelni Pánd olyan összetett problémáit, mint az népességfogyás, a sajátos lakosságcsere, és a minőségi migrációs veszteség, azaz a fiatal és magasabban kvalifikált korosztályok elvándorlása. Ezen problémák hatékony kezelése - noha első megközelítésben társadalmi jellegűek - a szükséges napi intézkedéseken túl, csak hosszú távon, összehangolt fejlesztési megoldásokkal történhet (pl. munkahelyteremtés, fiatalok számára kedvező feltételek biztosítása) eredményes módon.

Pándon a korábbi évtizedben az évről évre pozitív vándorlási különbözet eredményeképpen még növekedett a település lélekszáma, 2009-ben azonban megfordult a trend és azóta fogy a népesség. Ezzel együtt ameddig Pándon meglesznek a betelepülés feltételei mind a szabad telkek és ingatlanok, mind pedig a relatíve olcsóbb megélhetés oldaláról, addig nem várható, hogy ez, a község helyi társadalmának megbomlásához vezető negatív trend mérséklődjön. A probléma kezelésére kettő, de egy irányba ható megoldás körvonalazható.

Az Önkormányzat célja, hogy kihasználja az elkészült M4 autópálya jótékony hatásait. A kedvezőbb közlekedési kapcsolatok és rövidebb eljutási idők a fővárosba (a korábban 45 perces út 30 percre csökkent) vonzóbbá teszik a Monor környéki településeket a Budapest közelében, de vidéki környezetben lakóhelyet keresők körében. Cél, hogy a várhatóan meginduló vándorlási folyamatból Pánd is profitáljon, és magasabban képzett, jobban kvalifikált fiatal korosztályok számára legyen vonzó a település. Ezáltal növelje népességét, a demográfiai és szociális összetétel javuljon. Fontos a lakótelkek iránti igény figyelemmel kísérése, és cél, hogy az önkormányzat tudjon telket ajánlani a betelepülni szándékozó, lehetőség szerint szakképzett, egzisztenciával rendelkező érdeklődők számára.

Társadalmi kiegyenlítődés elősegítése

Lényeges, hogy az Önkormányzat éljen mindazokkal az eszközeivel, amelyek a községbe irányuló betelepülések számát mind ösztönző, mind korlátozó módon képesek szabályozni. Új lakó célú területek kijelölésével további beköltözésekre ösztönöz, viszont ha csak korlátozott mértékben él ezzel a lehetőséggel, akkor a telekárak emelkedése révén irányíthatóvá válik, hogy kik lesznek képesek lakótelket vásárolni a településen, és kik nem. Nagyobb befektetést igénylő lakópark jellegű beépítések támogatásával szintén szűkíthető az a kör, amely képes lesz ezen ingatlanok árát is megfizetni. Az Önkormányzatnak érdeke, hogy szabályozni tudja (ha közvetett módon is), a Pándon lakóingatlant vásárolni kívánók körét. Azt a kedvezőtlen folyamatot meg kell akadályozni, hogy a jóval a piaci ár alatt értékesített telkeket Budapestről kiszoruló, vagy más településről érkező lecsúszott társadalmi csoportok vásárolják meg.

Ennek igaz a fordítottja is, vagyis az emelkedő ingatlanárak (pl. az M4 autópálya megépülése hatására) a legszegényebb társadalmi csoportokat ingatlanjuk értékesítésére sarkallhatja, és elköltöznek a településről.

El kell kerülni Pándon a szegregálódás erősödését, leszakadó településrészek kialakulását, illetve növekedését. A Fő utcától délre fekvő domboldali településrész társadalmi lecsúszását meg kell állítani. Az itt élőket be kell integrálni a település életébe.

A település élhetőségének javítása

Másrészt a településen olyan feltételeket kell fokozatosan teremteni, és a lehetséges fejlesztési lépések között mindig azoknak a megoldásoknak kell prioritást kapniuk, amelyek hozzájárulnak közvetlenül vagy közvetett módon a település élhetőségének fokozásához. A lakosság érezze, hogy lehet és érdemes Pándon élni, boldogulni hosszú távon is. A konkrét fejlesztések köréből e szempontból nagy jelentőségük van a következőknek:

- az általános települési komfortérzetet növelő út- és közműfejlesztések (pl. ahol szükséges, az útburkolat minőségének javítása, helyenként szélesítése)
- a községben elérhető szolgáltatások, különösen a fiatalok helyben maradását elősegítő intézmények és szolgáltatások, szórakozási, művelődési lehetőségek körének bővítése, és az általános szolgáltatási színvonal javítása,
- a helyi közbiztonság javítása érdekében a már jól működő polgárőrség fenntartása, támogatása.

Az Önkormányzat - pályázati források bevonásával - energiahatékonysági fejlesztéseit a közelmúltban megvalósította. A megújuló energiaforrások alkalmazása és a javuló energiahatékonyság költségcsökkentést eredményezett, ami számos, életminőséget javító fejlesztés anyagi hátterének biztosítása szempontjából is kedvező.

A fejlesztési koncepcióban javasolt fejlesztési megoldások és javaslatok végig vitelének sikerétől, az ezeket szolgáló intézkedések eredményességétől függően a település lélekszámának alakulásában minden bizonnyal változás következik be. A község meglévő intézményhálózata - az óvoda kivételével, ahol a hiányzó csoportszoba, tornaszoba, öltöző és foglalkoztató kialakítása szükséges - 2500 fő lakónépességig megfelelő.

A község népességének megtartása, mérsékelt növelése komplex kérdéskör, amelyet számos összehangolt intézkedéssel lehet csak eredményesen befolyásolni. A településrendezés a maga eszközkészletével, így többek között

- a minőségi élettér területi feltételeinek biztosításával,
- a munkahelyteremtéssel a kijelölt gazdasági területeken,
- az élhető településszerkezet megőrzésével, illetve fejlesztésével, a községi területfelhasználás optimalizálásával,
- új, magasabb igények kielégítésére is alkalmas lakóterületekkel,
- a környezetminőséget és a természeti értékeket megőrző szerkezeti és szabályozási megoldásokkal

közvetett módon képes javítani a helyi életminőséget, illetve a községben zajló demográfiai folyamatok irányát.

Lényeges mindazon közérzetjavító, arculati fejlesztések, intézményfejlesztések minél szélesebb körű megvalósítása, amelyek erősítik a helyi közösséghez tartozás érzését. A helyi

identitástudat növelése terén a különböző közösségi rendezvényeknek, a helyi civil szervezeteknek is kiemelkedő a szerepe.

3.1.2. A helyi gazdaság erősítése, a vállalkozási kedv növelése, a munkahelyek számának növelése a településen, a megélhetés helyi feltételeinek hosszú távra történő biztosítása

Vállalkozások betelepülésének, új vállalkozások indításának támogatása

Lényeges településfejlesztési célkitűzés a helyi gazdaság erősítése, elsősorban a helyi érdekű kis- esetleg középvállalkozások további fejlődéséhez a területi és infrastrukturális feltételek biztosítása. A lakosság által is támogatott mérsékelt (környezetet nem zavaró) ipari, vállalkozási területi fejlesztések során a táji, településképi szempontból is megfelelő megoldásoknak kell prioritást adni. A vállalkozási területek számára a megfelelő közlekedési feltárás biztosítása szükséges.

Pánd gazdaságának fejlesztése során a hosszú távra történő felelős gondolkodás kell, hogy érvényesüljön. Ennek szellemében azoknak a befektetéseknek kell prioritást élvezniük, amelyek hosszabb távon több helyi polgárnak nyújtanak megélhetést, illetve a községet tartós, kiszámítható és egyenletes bevételekhez juttatják. Cél, hogy legalább egy-két, az önkormányzat számára jelentős iparüzési adó bevételt biztosító vállalkozás/cég létesítsen telephelyet Pándon. Ezáltal a helyben foglalkoztatás mellett az önkormányzat különböző helyi fejlesztésekre fordítható lehetőségei is javulnak.

A cégek betelepülésének nem csak infrastrukturális, hanem humán erőforrás oldali feltételei is vannak, amik szintén javításra szorulnak. Cél, a vállalkozások betelepülését gátló szakember hiány mérséklése. Ez a cél összefügg a legfontosabb társadalmi céllal is, el kell érni, hogy az iskolázott, szakképzett népesség ne hagyja el a települést, illetve elő kell segíteni visszatérésüket különböző ösztönzőkkel, mint kedvezményes ingatlanhoz jutás.

Mivel a község saját forrásból nem tud pénzt fordítani a hatályos településrendezési eszközökben már kijelölt vállalkozási, ipari terület előkészítésére és elő-közművesítésére, az Önkormányzat szervezőmunkával és koordinációval kell, hogy elősegítse e területek előkészítését. A község működjön együtt a területtulajdonosokkal és a potenciális területhasznosítókkal a vállalkozási területek előkészítésében, a helyi gazdaság erősítése érdekében. Ki kell dolgozni az érdeklarmonizáció helyi technikáit.

A megtelepedni szándékozó vállalkozásokat segítse hozzá az Önkormányzat a vállalkozási területek infrastrukturális előkészítéséhez a régiós és megyei területfejlesztési, gazdaságfejlesztési célelőirányzatokra történő közös pályázatok útján.

Az Önkormányzat teremtsen kedvező adózási feltételeket, illetve biztosítson adókedvezményeket a bizonyos feltételeket teljesítő, a település érdekeit legjobban szolgáló vállalkozások részére, különösen a tartósan megtelepedni szándékozó, a helyi munkaerő foglalkoztatását és a környezetet nem veszélyeztető tevékenységet folytatni szándékozó vállalkozások esetében.

A mezőgazdaságra épülő, magasabb hozzáadott értékű, helyben feldolgozott termékek arányának növelése

Pándon a mezőgazdasági adottságok elsősorban a szántóföldi növénytermesztés, valamint az állattenyésztés számára kedvezők. Ennek ellenére a község neve összeforrt a meggyel, és cél a „Pándi meggy” felfejlesztése eladható márkánévvé. Ehhez meg kell valósítani egy kisüzemi minifeldolgozót, és pándi meggyként értékesíteni gyümölcstermékeket, szörpöt, lekvárokat, pálinkát. Szükség van pándi meggyfák ültetésére is az alapanyag ellátás biztosítására.

A mezőgazdaságban törekedni kell a helyben feldolgozott termékek arányának növelésére, hogy az egyes termékek mind magasabb feldolgozottsági fokon kerülhessenek a település gazdálkodóitól a - leginkább fővárosi vagy monori, nagykátai - piacokra, illetve az áruházláncokba. A magas szállítási költségek szintén a termékek helyben történő feldolgozását indokolják. A raktározás és feldolgozó üzem megvalósítása pedig további munkalehetőségeket is teremtene Pándon. Az egykori malom megszerzésével és újraindításával 10-15 ember számára lehet munkát biztosítani. Búza, illetve rozs őrlésére használható a malom.

A település gazdaságában mezőgazdasági művelés meghatározó. Ezek a tevékenységek jelentős zöldhulladékot eredményeznek, amelyek kezelése ma nem megfelelően megoldott. A szabadtéri égetés rontja a település levegőminőségét. Cél a zöldhulladékok szakszerű gyűjtése, tárolása, illetve hasznosítása. Leginkább előnyös olyan hasznosítási forma megtalálása, amely az újrahasznosítás révén gazdasági haszonnal is jár, amellett, hogy környezetbarát módon biztosítja e hulladékfajta megsemmisítését. Pándon első körben zöldhulladéklerakó és komposztáló létesítése a cél. A településen keletkező zöldhulladékok elhelyezésére illetve hasznosítására koncepció kidolgozása szükséges. Ennek része a zöldhulladékgyűjtés megszervezése, komposztáló létesítése, illetve a környezetbarát megsemmisítés vagy tüzelőanyag előállítás.

A helyi vállalkozások számának növelésében és a település foglalkoztatási helyzetének javításában fontos szerepet tölthetnek be az idegenforgalomhoz kapcsolódó fejlesztések. A vendéglátóhelyek számának növekedése, a szállásférőhelyek gyarapodása, a különböző kirándulólétesítmények és kiszolgálóhelyek egyaránt új munkahelyeket is jelentenek.

A megfogalmazott fejlesztési célok elérése érdekében lényeges feladat, hogy az Önkormányzat naprakészen kísérje figyelemmel az aktuális pályázati lehetőségeket, a település hirdesse magát, illetve a vállalkozási területét szakkiállításokon, szakkonferenciákon és az Interneten, az országgyűlési képviselő segítségével és minden lehetséges módon folytasson hatékony lobby-tevékenységet, és eredményes marketingmunkát a befektetők megnyerése érdekében.

A munkahelyteremtés feltételeinek javítása

A munkahelyteremtés feltételeinek javítása a településen fontos feladat, mivel a munkanélküliek aránya kb. 15 %. A munkanélküliség ellen küzdeni kíván az Önkormányzat, mivel a munkanélküli családokban romlanak az életkörülmények és az emberek életminősége, másrészt az Önkormányzat szociális kiadásai emelkednek a támogatások, segélyezések miatt. A munkahelyteremtés feltételeinek elősegítése érdekében az Önkormányzat:

- a fejlesztési elképzeléseknél meghatározottak szerint segíti a helyi vállalkozásokat,

- lehetőség szerint segíti a helyi gazdaság megerősödését, ehhez igyekszik kedvező feltételeket teremteni, hogy a vállalkozók számára munkahely-bővítési lehetőséget teremtsen,
- a közszolgáltatások megtartása, illetve bővítése révén munkahelyet teremt, és tart fenn a köztisztviselők, közalkalmazottak foglalkoztatásával,
- aktívan részt vesz a munkaadók és munkavállalók igényeinek közvetítésében
- rendszeresen együttműködik a munkaügyi hivatalokkal

Az ingázás feltételeinek javítása

Pánd esetében több évtizedre visszamenőleg jellemzi a foglalkoztatást az ingázás. Budapest, Monor közelsége és a kielégítő közlekedési viszonyok miatt az aktív lakosság jelentős része e városokban talál munkát. Nagykáta, Jászberény szerepe nem számottevő. Ezzel a helyzettel hosszú távon is számolni kell.

A településen élő polgárok életminőségét és a község további fejlődését alapvetően befolyásolja a helyi munkahelyek számának jövőbeni alakulása, és a térségben további munkalehetőséget biztosító foglalkoztatási központok jó színvonalú elérhetősége. A gazdaságfejlesztés helyi feltételeinek biztosítása abból a szempontból is különösen nagy fontosságú, hogy a község polgárainak növekvő hányada számára legyen biztosított a munkalehetőség saját településében, ezáltal váljék legalább mérsékelhetővé a Pándot jellemző - bár a környező településeket is hasonlóan érintő - magas napi ingázási arány.

Az elérhetőségi viszonyok, a munkabajárási feltételek javítása is elsősorban a Főváros, valamint Monor mint legnagyobb foglalkoztató központok vonatkozásában igényel beavatkozást. Ugyanis Pánd lakosságának feltehetően nagyobbik része hosszú távon is e városok munkaerőpiacán talál megélhetést magának. Ezért a napi rendszerességű ingázás támogatása, kedvezőbb feltételek megteremtése annak megkönnyítése céljából, különösen a közlekedési, menetrendi viszonyok, de egyéb, szociális ellátórendszerrel érintő vonatkozások terén is lényeges fejlesztési feladat.

A bölcsődei ellátás helyben történő biztosítása segítség lenne az ingázók számára is. A helyi foglalkoztatásban cél a kismamák akár részmunkaidős foglalkoztatása, amihez bölcsődei férőhelyek szükségesek. Családi napközi keretében is biztosítható a bölcsődei ellátás.

3.1.3. A község természeti, táji adottságaival és a település polgárainak érdekeivel összehangolt, a megőrzést előtérbe helyező természetközeli szelídturizmus és a falusi turizmus körütekintő fejlesztése

Turisztikai kínálatbővítés, programcsomagok kialakítása és marketing, kapcsolódás a Tápó-mente kínálatához

Az idegenforgalom a település azon ágazata, ahol csak kiaknázatlan lehetőségek vannak. Ki kell használni azt, hogy jó ütemben fejlődik a belföldi turizmus. A turisztikai kínálat az igényeket figyelembe véve egyre szélesedik, ahol a településnek meg kell találnia, illetve ki kell alakítania saját arculatát, és tovább kell fejlesztenie a turisztikai vonzerejét. A turisztika fontos azért is, mert munkahelyteremtő és megtartó képessége is jelentős lehet.

Pándon az üdülés, idegenforgalom fejlesztésének értékes potenciálja a természeti környezet. A község belterületéhez mértén jelentős kiterjedésű külterületén húzódó rétek és erdőségek, tagolt dombsági felszín nyújtotta tájképi gazdagság, a fellelhető természeti értékek, továbbá a közeli Tápió-Hajta Tájvédelmi Körzet kitűnő alapot nyújtanak a nem tömeges jellegű, természetközeli turizmus fejlesztéséhez. Egyedülálló látványossága, attrakciója nincs a településnek. A Tápióság-Káva-Pánd határában lévő ún. Török-híd rossz állapotú.

Hosszabb távon a ma még problémaként megélt viszonylagos elzártság fontos potenciállá léphet elő, ami a települést üdülés-idegenforgalmi szempontból felértékelheti. E szempontból ideális, hogy az M4 autópálya bekapcsolja majd az országos keringésbe a községet, így megközelíthetősége javul, a fővárosba való eljutás ideje jelentősen lerövidül, de ahhoz mégis elegendő távolságban lesz a nyomvonal a településtől, hogy az ne jelentsen közvetlen zavaró vagy terhelő hatást. A csendes, fő forgalmi irányoktól távolabb eső kistelepülés legfőbb értékévé éppen az a nyugalom válhat, amely másutt e régióban egyre kevésbé lelhető fel.

E fejlesztési cél elérése szolgálatában azoknak a turisztikai fejlesztéseknek kell prioritást kapniuk, amelyek a meglévő épített, kulturális és táji-környezeti értékeket maximálisan megőrzik, azokba nem avatkoznak be jelentősen. A késő barokk műemlék református templom, a helyi védettségű iskolaépület, illetve a táji, természeti értékek megőrzése a turizmus szempontjából is nagy jelentőségű. A megvalósuló idegenforgalmi fejlesztések oly módon fejtsék ki hatásukat, hogy azok segítsék elő a község turisztikai erőforrásainak hosszú távú körülmények közötti kihasználását. A nagyarányú beavatkozásokkal járó, gyors megtérülést remélő turisztikai fejlesztések helyett a település érdekeit hosszú távon szolgáló megoldásoknak kell előnyt biztosítani.

Az idegenforgalmi fejlesztéseknél jelentős helyzeti előnyt jelent Pándnak a Fővároshoz viszonylag közeli elhelyezkedése, amit tovább javít majd az M4 autópálya megépülése. Ez a kedvező fekvés lehetővé teszi a kezdetben egy, később több napos itt-tartózkodást is a település és a térség értékei iránt érdeklődő vendégek számára, s az ebben rejlő lehetőségeket a községnek ki is kell tudni használnia.

A településen megvalósuló idegenforgalmi fejlesztések akkor lehetnek igazán hatékonyak, ha azok széles körben ismertté válnak. Pándnak meg tanulnia „eladni”, népszerűsíteni magát, ehhez pedig kiterjedt propagandára van szükség. Ennek lényeges eleme egy vagy akár több olyan tematikus információs kiadvány összeállítása, amely figyelemfelkeltő módon mutatja be Pánd értékeit, látnivalóit és nevezetességeit, tájékoztat a községben elérhető szolgáltatásokról. A propaganda termékeket el kell juttatni a megfelelő helyekre, így többek között a Budapesti és a megyei Tourinform irodákba, az évenként megrendezésre kerülő Utazás Kiállításra. A településmarketing egyik legfontosabb színtere kell, hogy legyen Pánd hivatalos honlapja, ahol az alapvető információkat bárki számára elérhetővé kell tenni. A településen megnyíló szálláshelyeket meg kell jelentetni az Internetes és a különféle nyomtatott szálláskatalógusokban.

Támogatni kell az idegenforgalom, illetve a település látogatottságát, ismertségét segítő rendezvényeket, biztosítani kell azt, hogy a rendezvények időpontja, programja országos és megyei fórumon megjelenjen, a honlapra felkerüljön. Fel kell tüntetni az Önkormányzat honlapján a turisztikai lehetőségeket, valamint a Vállalkozói térképet, továbbá megjelenési lehetőséget kell biztosítani az idegenforgalommal foglalkozó vállalkozások számára is.

A turizmus fejlesztése sikeresebb, ha a térségi kínálat összehangoltan jelenik meg, és Pánd pozicionálja magát a Tápió-mente turisztikai termék palettáján. A térség településeinek kínálata külön-külön kisebb jelentőségű, programcsomagba szervezve azonban vonzóvá tehető az idegenforgalmi szolgáltatások piacán. Cél, hogy a közeli Tápióság, Káva, Tápiószentmárton, Tápióbicske, Nagykáta és további települések összefogásával, TDM szervezet irányítása mellett Pánd is eredményesen kapcsolódjon be a megye turizmusába.

Fejleszteni kell a település turisztikai arculatát. Kiemelten kell kezelni azokat a fejlesztéseket, melyek turisztikailag is kiemelkedő jelentőséggel bírnak, vonzerőt jelentenek. Az idegenforgalmi megítélés szempontjából továbbra is fontos a közterületeken lévő pihenőhelyek fenntartása, bővítése (pad, asztal, szeméttároló edény).

Falusi turizmus és szállásadás

Az idegenforgalom fejlesztésének általános célkitűzéseivel összhangban, a községben támogatni kell a falusi turizmus mértéktartó fejlesztését. Az ilyen típusú fejlesztés alkalmas a település nyugalma megőrző, a településkép jelentősebb változtatását elkerülő fejlődés biztosítására. A falusi turizmus alapfeltétele, hogy Pándon néhány porta a közeljövőben alkalmassá váljon szálláslehetőség nyújtására is. Ezen túl lényeges, hogy a falusi turizmusban részt vállalni akarók birtokában legyenek az ehhez szükséges alapvető ismereteknek és szemléletmódnak is. Sok esetben ez nem feltétlenül főállást jelent, hanem egy-egy családnak kereset kiegészítésül szolgálhat.

A fejlesztési javaslatokban foglaltak akkor érvényesülhetnek oly módon, hogy azok Pánd számára is konkrét bevételeket jelentsenek, azaz a település fejlődését segítsék, ha a községben a fejlesztésekkel egyidőben a fogadóképességek bővítése is megvalósul. Nem elég a vendéget a községbe hozni, ott ki is kell szolgálni. Cél a kezdetben 1-2 órás itt tartózkodási idő növelése, és lehetőség szerint a szálláshelyet is igénybe vevő turizmus támogatása. Azaz szükség van a vendéglátás fejlesztésére és kapacitásának bővítésére, és új szálláslehetőségek kialakítására is, mindvégig szem előtt tartva azonban, hogy Pánd legfőbb idegenforgalmi potenciálja a tájjal szoros harmóniában élő település, és ennek megőrzése érdekében kerülni kell a tömeges és zajos, a település nyugalma megbolygató idegenforgalmat vonzó fejlesztési megoldásokat. A meglévő lapostetős művelődési ház fejlesztésével, emeletráépítéssel vagy tetőtér kialakítással új szálláshelyek kialakítása a cél.

Pándon a turisztikai fejlesztéseknek a meglévő sajátos helyi értékek megőrzése bemutatására, azok idegenforgalmi hasznosítására alapulva kell megvalósulniuk. Több olyan egyedi nevezetességgel rendelkezik a község, amelyek önmagukban nem vonzanak nagy tömegeket, de együttesük alkalmassá tehető az érdeklődés felkeltésére a település iránt. Az egyik ilyen a Tájház. Az épület felújítása megtörtént, a fogadóképesség szempontjából alapvető mosdó és akadálymentesített mosdó kialakítása megtörtént. A két háború közötti évtizedek népi életformáját bemutató tárlat berendezése a cél. A tájházat be kell kapcsolni a Tápió-vidék turisztikai kínálatába. Bővíthető népi mesterség bemutató helyé (kovács, fazekas, kosárfonó, stb).

Az egykori malom Pánd egyik ékessége volt. A malom újraindítása munkahelyet teremthet a községben. Másik hasznosítási mód, ha a falusi turizmus irányvonalhoz jól illeszkedő múzeumként történő hasznosítás kap prioritást. Ez esetben cél az épület megszerzése, helyi védelem alá helyezése

A Tápió-mentén egyedi kopjafás temető ma még gyakorlatilag alig ismert, pedig megfelelő ismeretterjesztés eredményeképpen ez a különlegesség is idegenforgalmi nevezetességgé válhat, ugyanúgy, mint a Felső-Tisza-menti hasonló temető. A temető védelmét meg kell oldani, különben teljesen megsemmisülhet.

A település vonzereje lehet egy Tűzoltó múzeum, amely a meglévő épületből alakítható ki.

Ökoturizmus helyi feltételeinek javítása

A település külterületén fellelhető természeti értékek bemutatására javasolható egy turistaútvonal megtervezése, ami kedvezne a gyalogos és kerékpáros, de az egyre népszerűbbé váló lovasturizmus kedvelőinek is. A lovasturizmus kialakításához állattartó helyek létesítése is hozzátartozik. A túraútvonalat célszerű kapcsolni a Tápió-mente egyéb jelzett turistaútjaihoz. A természetjárás vonzóbbá tétele és az értékek széles körű megismertetése céljából egy tanösvény, későbbiekben egy erdei iskola létesítése is cél. A térségben már meglévő tanösvényekhez kapcsolódó hálózat kiépítése a távlati, térségi cél. Ezek nem nagy forrásigényű fejlesztések, és a Natura2000 területek rendeltetésével is összeegyeztethetők, továbbá a turistaútvonal(ak) részévé is tehetők.

A kerékpáros turizmus Pest megyében egyre népszerűbb. Cél Pándot megállóhelyé tenni, amit néhány órás látnivalók biztosításával tud elérni a település. A Pest megye területrendezési tervében is szereplő Pilis és Nagykáta közötti, Pándot is érintő térségi kerékpárút megvalósulása is nagyban elősegítené e cél elérését, ezért az érintett önkormányzatok összefogással érvélik el a kerékpárút megépítését.

Pánd legyen résztvevője a Tápió mentén kialakítani tervezett Naturparknak. Táji, természeti, néprajzi és kultúrtörténeti adottságaival a Naturpark kínálatához hozzá tud járulni a település, másrészt pedig Pánd látogatottságának, valódi turisztikai célhelyszínné válásának is kedvez a Naturparkhoz tartozás.

Az egykori lőtér területének turisztikai célú hasznosítása

A község határában lévő, ma már használaton kívüli lőtér természeti adottsága alkalmassá teszi arra, hogy lehetséges hasznosítása egy lovasturisztikai központ vendéglátóhellyel és szálláslehetőséggel, esetleg egy golfpálya kialakítása legyen, ami számot tarthatna jobbra budapesti és akár külföldi vendégek érdeklődésére is. A terület adottsága, a környék növényborítottsága kedvez a terepíjászat, illetve az ún. 3D vadászíjászat számára. Nemzetközi versenyek rendezésére is alkalmas 24 -30 célos 3d íjász verseny- és gyakorló pálya kialakítása a cél. Kialakítható egy skeet lövész pálya is.

A volt lőtér területének egy részén Honfoglalás korabeli mini falu építése is cél lehet (jurta, földház, földvár stb.), mely az ehhez kapcsolódó programokkal együtt különleges attrakciót alkot.

Pánd egyik sajátos természeti kincse a közigazgatási területe alatt húzódó rétegekből feltárt termálvízkezelő. Külterületen 1600 m talpmélységű, 600 m-re visszadugózott kút mélyült, mely 65⁰C-os vizet ad. Jelenleg a település nincs olyan anyagi helyzetben, hogy a termálvíz

kiaknázásával járó tevékenységeket, illetve a termálvíz hasznosításához nélkülözhetetlen fejlesztési lépéseket finanszírozni tudná. Ezért a termálvízre alapozott turisztikai fejlesztések megvalósítása ma csak oly módon látszik reálisnak, hogy tőkeerős befektető érdeklődésének felkeltésével az Önkormányzat és az arra alkalmas vállalkozó együttműködik a hasznosításban. A vállalkozói tőkén túl a településnek feltétlenül meg kell ragadnia a különböző pályázati források adta lehetőségeket is. A termálfürdők számának gyors növekedése és a piac telítődése felveti a termálvíz fűtési célú (kezdetben üvegház, későbbiekben esetleg intézmények) hasznosítását a balneológiai fejlesztések helyett (esetleg mellett). A víz palackozott formában, ásványvízként történő értékesítése is megvizsgálandó lehetőség, amely munkahelyteremtő is. A termálvízre alapozott fejlesztések előkészítéséhez részletes tanulmányterv elkészítése szükséges.

3.1.4. Jól élhető, kompakt szerkezetű, gazdaságosan üzemeltethető település feltételeinek biztosítása

Optimális területhasználat, kompakt településszerkezet megvalósítása

A településfejlesztés és -rendezés során olyan településszerkezet kialakítására kell törekedni, amely a gazdaságilag és környezetileg fenntartható, és jól élhető község, mint stratégiai cél elérését elősegíti. A településszerkezet alakítása során a domborzati viszonyokhoz jól alkalmazkodott települési karakter hosszú távú megőrzésére tekintettel kell lenni.

A fejlesztés lényeges szempontja, hogy a település a kívánatos távlati népességszám elérését ne kizárólag új lakóterületek kijelölésével érje el. Semmiképp sem előnyös a terjengős, térben szétterülő településszerkezet, ezért törekedni kell a beépített területek kompaktságának megőrzésére is. Ennek érdekében élni kell a foghíjtelkek beépítésének lehetőségével és a bontásra ítélt épületek helyén új lakóházak felépítésével, különösen a településközpontban. A község lakáspolitikájának tervezésekor számolni kell a szociális lakások és a bérlakások iránt megmutatkozó igényekkel is.

A lakótelkek iránti igények alapján valószínűsíthető, hogy egyre nagyobb igény mutatkozik majd kisebb kiterjedésű telkek iránt is, mind a fiatal családok, mind az idősebbek körében. Ennek érdekében vizsgálandó, hogy vannak-e a község területén megosztásra alkalmas tömbök.

Cél a település kompakt szerkezetének megtartása, a térbeli terjeszkedés, nem támogatott. Ennek érdekében feltétlenül élni kell a belső településrészek megújításának lehetőségével. Új területigénybevételek helyett a telkek oszthatóvá tételével, valamint új utcanyitásokkal, tömbfeltárásokkal kell a belső területek optimális beépítését elérni. Sok korábbi telektulajdonos már nem műveli földterületét, ezeknek a nagyméretű telkeknek a megosztásával új területkijelölések nélkül is tud új lakótelkeket kínálni a település. A község északi, újabb beépítésű részében a Sugár utca két oldalán meglévő tömbökben több helyütt van lehetőség új utcanyitásokra, ami a szükséges közműfejlesztést követően új lakótelkeket eredményez.

A távlati településszerkezet meghatározásánál kiemelten kell kezelni a településközpont karakteresebbé tételét, megteremteni ott a közösségi terek kialakításának feltételeit. A

Művelődési Ház szolgáltató központtá fejlesztése a cél, mely tetőráépítéssel valósulhat meg. A községközpont funkciói bővülnek ezáltal.

Közlekedésfejlesztés, forgalombiztonság

Sarkalatos kérdés a település útjainak folyamatos jó karban tartása. Cél az eddigi jó gyakorlatot folytatva évente egy-két út teljes felújítása. Erre lehetőség szerint pályázati, illetve vis major források felhasználásával kerüljön sor. A főút Káva felőli bevezető szakasza jó állapotának folyamatos fenntartása különösen fontos. Útépítés, útfelújítás minden esetben úgy végezhető, hogy előtte a szükséges közmű felújítások is megtörténjenek.

Szintén a közlekedéssel összefüggő fejlesztési cél a polgármesteri hivatal és a temető közötti kerékpárút megvalósítása. A szomszédos településekkel együttesen pedig a Nagykáta – Pilis közötti térségi kerékpárút megvalósítása a cél.

A forgalombiztonság növelése érdekében az iskola előtti forgalmas és veszélyes útszakaszon forgalom irányító lámpa elhelyezése vált indokolttá.

Nem szorosan a településszerkezethez kapcsolódó, hanem elsősorban közlekedésfejlesztési kérdés az ingázók napi munkába járása szempontjából alapvető tömegközlekedés színvonalának emelése. Leglényegesebb feladat e téren az autóbuszjáratok sűrűségének növelése Monor és Pánd között, illetve a menetidő csökkentése azáltal, hogy a pándi járatok többsége a gombai kitérő nélkül közlekedjen. A fejlesztések része a buszforduló - folyamatban lévő - átépítése is, ezáltal biztosított lesz hosszú távon is a szabályszerű buszközlekedés. A buszforduló megvalósítását vállalta a tulajdonos. Az önkormányzat vállalja, hogy nem sajátítja ki a területet, a felmerült kártalanítási összeget pedig átvállalta.

A tömegközlekedést jelenleg a Volánbusz autóbusz járatai biztosítják. Ezek járatsűrűsége és menetideje kedvezőtlen. A magas utazási költséget nem egy esetben a munkáltatók nem támogatják, ami egyik oka az elvándorlásnak. Cél egy vállalkozói alapon működő alternatív mikrobuszos személyszállítási rendszer kialakítása a térség települései és Monor, Nagykáta vasútállomásai, esetleg teljes hosszon Budapest irányába. Ennek hatékony működtetésére nincs recept. Miután vállalkozói alapon működik, alapvetően a díjszabás határozza meg, hogy milyen kihasználtsággal tud működni. A nyereséges üzemeltetést biztosíthatja, ha több települési önkormányzat közösen kezdeményezi a buszjárat beindítását. Amennyiben közszolgáltatásként kerül üzemeltetésre akkor a településnek kell kigazdálkodnia a működtetéshez szükséges költségeket.

A hatékonyságot javítja ha ez igényvezérelt jelleggel működő szolgáltatás, tovább javítható a hatékonyság olyan jármű alkalmazásával, ami nagyon olcsón üzemeltethető (például elektromos jármű - itt azonban szükséges töltő háttér is). Ezen felül szóba jönnek még az ún. közösségi szolgáltató rendszerek, melyek alkalmazhatóságáról még vannak viták.

Infrastruktúrafejlesztés, intézmények korszerűsítése, települési arculatfejlesztés

A Fő úttól (pataktól) délre fekvő településrészen a társadalmi, szociális felzárkóztatással párhuzamosan az arculat javítását is meg kell kezdeni. Beleértve ebbe a közterületek, de az egyes lakóingatlanok, porták megjelenésének javítását is.

Az egész településen érdekeltté kell tenni a lakókat, hogy rendben tartsák portáikat. Ezt ösztönzőkkel (díjazás, versenyek, kedvezményes virághoz jutás) lehet elérni, cél, hogy javuljon a településkép. Az erre való nevelést már az óvodában meg kell kezdeni.

A község intézményei esetében és a posta, gyógyszertár esetében is cél az akadálymentesítés megvalósítása. A községi óvoda előtti területen parkoló biztosítása szükséges.

Az az önkormányzat célja, hogy az energiaracionalizálás megvalósulását követően felszabaduló forrásokat egyéb fejlesztései megvalósítására tudja fordítani. A településen a sportolás feltételeinek javítására egy tornaterem létesítésére is igény mutatkozik.

Egy Idősek Otthona megvalósítása kedvező lenne a falu idős korú lakossága ellátása szempontjából is, de az intézmény munkaerőigénye is jelentős lenne, ami javítaná a helyben foglalkoztatást. Az Idősek Otthona 30-40 lakással valósulhatna meg ideálisan. A község természeti környezete és Budapesttől nem túl nagy távolsága ideális körülményeket teremt a fejlesztés számára.

Az ivóvíz hálózat felújítása szükséges a község szinte egész területén. A közkutak üzemeltetését fenn kell tartani a buszmegállók környékén.

A csapadékvíz-elvezető rendszer karbantartása indokolt a község egész területén. A felszíni vízvezető árkok rendbetétele szükséges, a tönkrement árkok felújításával. A vízvezetés kiépítése szükséges a belvíz által veszélyeztetett területeken. Elkészült a vízkárelhárítási terv, amelyben záportározók tervei is szerepelnek. A tározó megvalósításához a Kenderáztató településrészen kellene az önkormányzatnak területet szereznie.

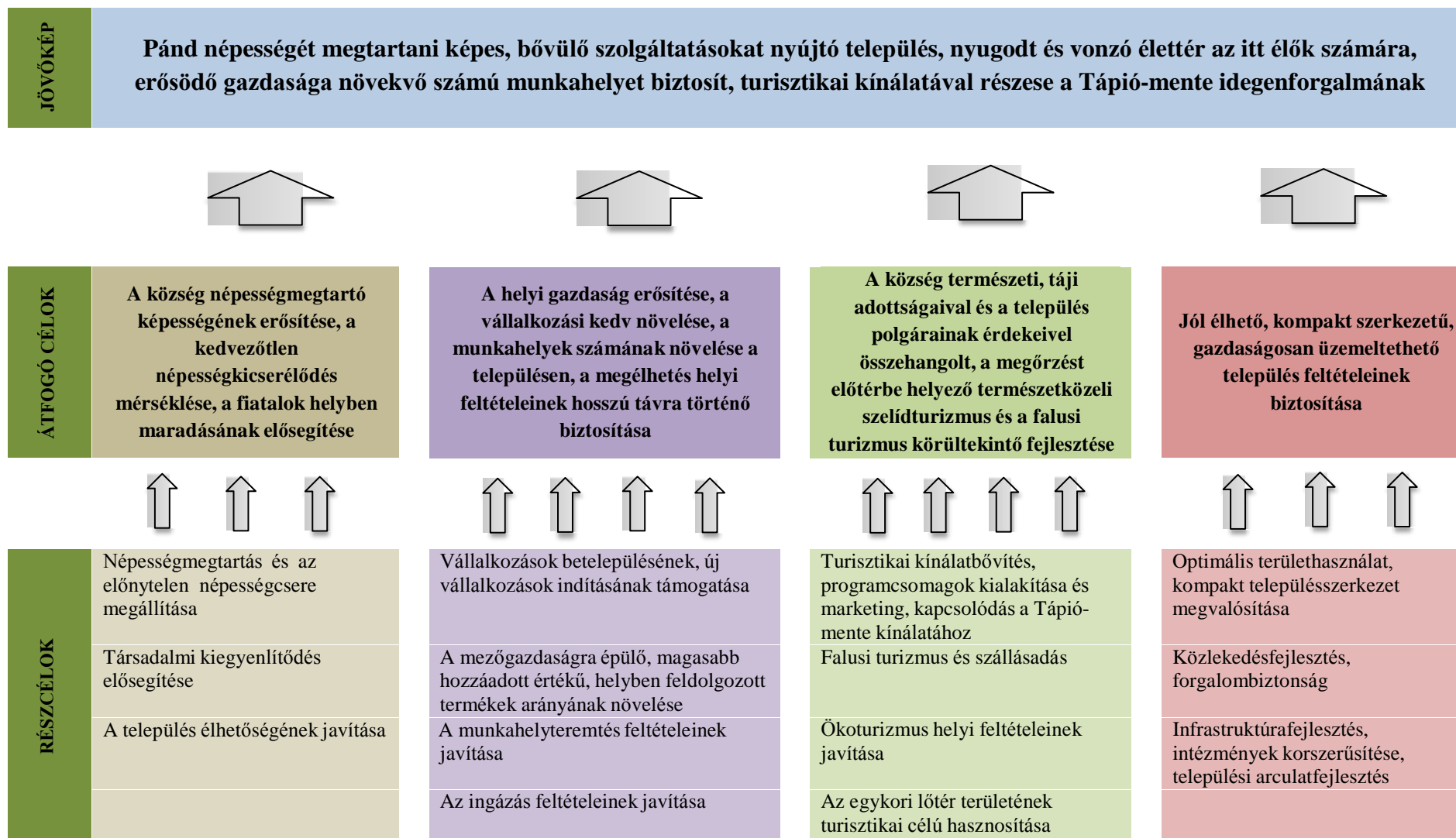
Az országos építési, településrendezési előírásokhoz képest szigorúbb szabályok meghatározása nem cél.

Fentieket kiegészítő, illetve további településfejlesztési célok az Önkormányzat Gazdasági Programja alapján:

- belterületi közút építése, a meglévő szilárd burkolatú utak állagmegóvása, folyamatos karbantartása, a jelenleg nem szilárd útburkolattal rendelkező utak szilárd útburkolatúvá tétele
- járda építés,
- középületek állagának felújítása, környezetének rendezése, parkolók kialakítása (Egészségház)
- csapadékvíz-elvezető rendszer építése, felújítása (különösen fontos a szántóföldekről beérkező,
- Széchenyi út felőli bevezető árok felújítása, a Vörösmarty úti zárt kivezetőig, amelyen az átvonuló víz távozik a községen keresztül, ugyanez igaz a Fő út Postától a Szilassy úti szakaszig)
- egészséges ivóvíz vezetékrendszer felújítása,
- temető kerítés felújítása, urnás temetkezőhely kialakítása egyházi és önkormányzati területen egyaránt
- buszvárók átépítése,
- turisztikai jellegű területek fejlesztése, tájház bővítés (műhely, gazdasági épületek, bemutató helyek)
- tanösvények kialakítása

- Temető területének bővítés
- Pánd közös használatú járda és kerékpárút építése, a helyi közlekedés biztonság növelése érdekében a 3112 sz. főút mellett, belterületen a falu központjába vezető mintegy 800 m-es szakaszon 1 db autóbusz megálló szigetének kialakításával
- Általános Iskola gyalogátkelőjének és a Szilassy út - Fő út közti kereszteződés biztonságának növelése
- 11 db autóbusz megálló közlekedésbiztonsági fejlesztése
- parkoló kialakítása az Egészségügyi Centrum előtt
- községi Konyha felújítást követő újraindítása, és rentábilis működtetése
- Óvoda bővítés a jogszabályi előírásoknak megfelelő helyiségekkel, tornaszobával, óvoda kert fejlesztés,
- térfigyelő kamerarendszer kiépítése remény szerint a már beadott pályázat elnyerésével (a bekamerázás több helyen megtörtént már)
- közvilágítási rendszer bővítése, fejlesztése
- KRESZ PARK felújítás, mini oktatópálya építés
- "Tiszta udvar, rendes ház" program

3.2. A jövőkép, az átfogó célok és a részcélok kapcsolata

3.3. A fejlesztési célok értelmezése az egyes településrészekre

		Községközpont	Tápióbicskei út menti újabb településrész	Patakon túli településrész
A község népességmegtartó képességének erősítése, a kedvezőtlen népességkicsérélődés mérséklése, a fiatalok helyben maradásának elősegítése	Népességmegtartás és az előnytelen népességcsere megállítása		+	+
	Társadalmi kiegyenlítődés elősegítése			+
	A település élhetőségének javítása	+	+	+
A helyi gazdaság erősítése, a vállalozási kedv növelése, a munkahelyek számának növelése a településen, a megélhetés helyi feltételeinek hosszú távra történő biztosítása	Vállalkozások betelepülésének, új vállalkozások indításának támogatása	+	+	+
	A mezőgazdaságra épülő, magasabb hozzáadott értékű, helyben feldolgozott termékek arányának növelése		+	+
	A munkahelyteremtés feltételeinek javítása		+	+
	Az ingázás feltételeinek javítása	+	+	+
A község természeti, táji adottságaival és a település polgárainak érdekeivel összehangolt, a megőrzést előtérbe helyező természetközeli szelídturizmus és a falusi turizmus körütekintő fejlesztése	Turisztikai kínálatbővítés, programcsomagok kialakítása és marketing, kapcsolódás a Tápió-mente kínálatához	+	+	+
	Falusi turizmus és szállásadás	+	+	
	Ökoturizmus helyi feltételeinek javítása			+
	Az egykori lőtér területének turisztikai célú hasznosítása			+
Jól élhető, kompakt szerkezetű, gazdaságosan üzemeltethető település feltételeinek biztosítása	Optimális területhasználat, kompakt településszerkezet megvalósítása	+	+	+
	Közlekedésfejlesztés, forgalombiztonság	+	+	+
	Infrastruktúrafejlesztés, intézmények korszerűsítése, települési arculatfejlesztés	+	+	+

4. KIINDULÓ ADATOK A TOVÁBBI TERVEZÉSI FELADATOKHOZ

4.1. A stratégiához és a településrendezési eszközök készítéséhez szükséges társadalmi, gazdasági és környezeti adatok meghatározása

Társadalmi alapadatok

A település területe 22,21 km², lakónépessége 1912 fő (2018). A lakónépesség alakulása 10 év távlatában hullámzó, de átlagosan csökkenő tendenciát mutat. 2005-2006 között csökkent a lakónépesség, majd 2008-ig nőtt 2103 főre, ami a legnagyobb mért érték a vizsgált évek közül. 2008 után kisebb-nagyobb mértékben minden évben csökkent a lakónépesség egészen 2013-ig, majd 2014. évi növekedés után ismét csökkent 2018-ra.

A korösszetétel tekintetében a lakónépesség növekedése a gyermekkorúak arányának csökkenésével – 20,08%-ról 17,74-re csökkent - és az öregkorúak arányának növekedésével járt. Emellett a 14-59 év közötti korosztály is csökkent, így megállapítható, hogy Pánd öregedő település 10 év távlatában. Azonban a 2015. évi adatok alapján a 14-59 éves korosztály aránya a településen – 62,32% - meghaladja az országos, régiós és megyei értékeket – a járással közel azonos - is, ami még az öregedést figyelembe véve is pozitív. A gyermekkorúak arányának csökkenéséről és az öregkorúak arányának növekedés is hasonló mondhatók el, mindkét esetben az összes nagyobb közigazgatási egységnél kedvezőbb mutatókkal rendelkezik a település. Ennek megfelelően a vitalitási index is elmarad a 100%-tól, a 2005. évi 54,13-as értékről 2015-re 52,86-ra csökkent, azonban – a csökkenés ellenére is – a járási értékeknél, így is kedvezőbben alakul.

A természetes szaporodás/fogyás negatív értékű, azaz minden évben kevesebben születnek, mint ahányan meghalnak, így a fogyás jellemző, akárcsak összességében az országra, a régióra, a megyére és a járásra is. A természetes szaporodás/fogyás értékek alapján a település fogyó tendenciát mutat, amit alátámaszt a vándorlási egyenleg alakulása is. A vándorlási egyenleg az elvándorlások és odavándorlások arányát jelölő mutató. A 2015. évben Pándra 100 fő vándorolt, ami a járásban átlag alatti érték e tekintetben, emellett 124 fő vándorolt el, így a vándorlási egyenleg is negatívan alakult a településen. Továbbá a vándorlási egyenleg alakulása tökéletesen tükrözi a lakónépesség alakulását is 10 év távlatában.

A település iskolázottsági viszonyai igen kedvezőtlenek, a 2001. évi népszámlálási adatok alapján is messze alul teljesítette az országos, régiós, megyei és járási átlagértékeket. Ez a tendencia a 2011. évi népszámlálási adatok alapján is folytatódott, hiába nőtt, mind a 18-x éves összesen legalább középiskolai érettségivel rendelkezők- és a 25-x éves összesen egyetemi, főiskolai stb. oklevéllel rendelkezők aránya.

A foglalkoztatási mutatók javuló tendenciát mutatnak a településen. 2012 óta minden évben csökken a regisztrált munkanélküliek száma, ez 2015-ben 75 főt jelentett, akikből 62,67% tartós – 180 napnál tovább – munkanélkülinek számít. Mindezek által a munkanélküliségi ráta a regisztrált munkanélküliek számának alakulását követi. A javuló tendencia ellenére azonban a település minden nagyobb közigazgatási egységnél rosszabb értékekkel rendelkezik, így a település foglalkoztatási helyzete kedvezőtlen.

Gazdasági alapadatok

Pánd a Fővároshoz való viszonylagos közelsége révén jó néhány helyzeti előnyből részesedik (munkalehetőség, szabadidős tevékenységek, felsőfokú és középfokú szolgáltatások), s az agglomerációhoz fűződő szoros kapcsolat számos további lehetőséget hordoz magában. Mindezek által Pánd nem bővelkedik helyi munkalehetőségben, és a helyben igénybe vehető szolgáltatások köre is hiányos. A település lakóinak foglalkoztatásában a főváros és a monori munkaerőpiac meghatározó.

Pándon a 2005. év végén 86 db vállalkozást regisztráltak, a 2015. év végén azonban már 425-re nőtt ez a szám. Így a vizsgált 10 év alatt több, mint 4,94-szeresére nőtt a regisztrált vállalkozások száma. A KSH adatai alapján megállapítható, hogy a vállalkozások tevékenységei 2005-ben 10, míg 2015-ben már 14 nemzetgazdasági ágat öleltek fel.

A mezőgazdaság, vadgazdálkodás, erdőgazdálkodás, halászat nemzetgazdasági ágakban tevékenykedők száma 2005-2015 között jelentősen megnövekedett, 14-ről 65-re nőtt a számuk, így a helyi vállalkozások 15,3%-a működik ebben az ágazatban. A szállítás, raktározás, posta, távközlés nemzetgazdasági ágakban 7-ről 27-re emelkedett a vállalkozások száma. A kereskedelem, gépjárműjavítás ágazatba tartozó vállalkozások száma növekedett a legjelentősebb mértékben az elmúlt években 12-ről 143-ra és ezáltal a helyi vállalkozások 33,6%-át alkotja ez az ágazat.

A gazdasági szervezetek száma 2005-ben 92 db volt, mely 2015-re 409 db-ra növekedett. a községben jelenleg 331 Kft. és 49 egyéni vállalkozás működik, a korábbi 10 Kft és 43 egyéni vállalkozáshoz képest.

Környezeti alapadatok

A felszíni vizek szennyezettségi, vízminőségi adatait megfigyelő országos monitoringhálózati pontok Pánd területén nincsenek. (A legközelebbi megfigyelőpontok az Alsó-Tápió Tápiószentmárton és Süllyási szakaszán vannak. Ezek legutóbbi 5 évi (2010 – 2014.) adatai határérték túllépést nem mutatnak (a 2015.évi adatok még nem férhetők hozzá)).

Az OTrT szerinti „Országos vízminőségvédelmi terület övezete érinti a települést, belterületének DK-i részén. A vizek védelme szempontjából döntő a vízbe jutó illetve a talajon keresztül a vizekbe szivárgó szennyezések kizárása. Ebben meghatározó szerepe van a víziközmű ellátás kiépítettségének, amely Pánd esetében biztosított és fejlesztése folyamatos. A szennyvízcsatorna-hálózatok komplett kiviteli terveinek kidolgozása alapján épült ki a LOT-3 településcsoport - Tápiószentmárton Tápióbicske, Pánd, Pánd, Káva, Bénye – szennyvízcsatorna-hálózata. A szennyvízcsatorna-hálózat üzemeltetője a Tiszamenti Regionális Vízművek Zrt. (TRV Zrt.)

Pánd területe a vízbázisok, a távlati vízbázisok, valamint az ivóvízellátást szolgáló vízi létesítmények védelméről szóló 123/1997. (VII. 18.) Korm. rendelet szerint kijelölt vízbázist nem érint, vízellátása helyi fúrt kútból biztosított. Pánd területe a felszín alatti víz állapota szempontjából érzékeny területeken levő) települések besorolásáról szóló 27/2004. (XII. 25.) KvVM rendelet melléklete alapján felszín alatti víz szempontjából, valamint felszín alatti vízminőség védelmi szempontból érzékeny terület.

Levegőtisztaság védelmi szempontból Pánd légszennyezettségi agglomerációkon kívüli (a vonatkozó 4/2002.(X.7.)KvVm rend. 1.sz. mell. 10. csoportjába tartozik. Kiemelhető a község kedvező térségi természeti adottságaiból adódó jó állapota, amely csak a közlekedési terheléssel leginkább érintett területeken problémás. Az üzemi tevékenységből eredő légszennyezés néhány pontszerű forrása mellett alkalomszerűen diffúz légszennyezés keletkezik szélsőségesen száraz és szeles időjárási viszonyok között is. A laza homokos feltalajú területek nagy része ugyan már erdősítésre került, de egyes irányokból még keletkezhet mezőgazdasági területekről származó porszennyezés a belterületen.

A légszennyezési terhelés analógiájára fő forrásként itt is a közlekedés jelölhető meg, de a forgalom okozta zajterhelés mellett az ipari zajterhelés is megfigyelhető. A községre nem készült stratégiai zajtérkép. A Ferihegyi repülőtérré készített stratégiai zajtérkép szerint Pándot nem érinti a reptéri zaj:

A fennálló környezetvédelmi konfliktusok és problémák száma és erőssége jelentősen lecsökkent az utóbbi évtizedben, - napjainkban már nem az ipar, hanem a közlekedés tekinthető elsődleges forrásnak és a jövőben ennek környezetvédelmi szempontú fejlesztése válik elsődleges feladattá. A település több környezetvédelmi tárgyú helyi rendelettel rendelkezik, amelyek kiegészítik a magasabb rendű jogszabályok környezeti előírásait.

4.2. A meghatározott területigényes elemek alapján, javaslat a műszaki infrastruktúra fő elemeinek térbeli rendjére és a terület-felhasználásra irányuló településszerkezeti változtatásokra

A szerkezetet is meghatározó műszaki infrastruktúra hálózatok elemei közül a közlekedési hálózatok és a közművek nyomvonalainak azonosítása szükséges.

A község területén közlekedési hálózatok terén új nyomvonalak létesítése nem tervezett. Pest megye területrendezési terve tartalmaz egy térségi jelentőségű mellékutat Nagykáta - Albertirsa között. A nyomvonala Pánd délkeleti közigazgatási határán tervezett. Pánd közlekedési kapcsolatai javítása szempontjából sokkal fontosabb - bár a közigazgatási területet nem érinti - az M4 autópálya megvalósítása és a Pilis térségében létesülő csomópont. Mindezek mellett a község területén feladatot a meglévő úthálózat folyamatos karbantartása, illetve jobb minőségű kiépítése jelenti.

A kerékpáros turizmus helyi feltételeinek javítása és a vonzerőfejlesztés szerepel a településfejlesztési koncepció céljai közt. A megyei területrendezési tervben szereplő (Duna) – Ráckeve – Dabas – Pilis – Nagykáta térségi jelentőségű kerékpárút Pándot érintő szakasza számára a nyomvonal helybiztosítása szükséges. Helyi fejlesztési cél a polgármesteri hivatal és a temető közötti kerékpárút megvalósítása.

Közmű hálózatok esetében az új beépítésekhez a már meglévő, illetve tervezett hálózatokat a várható közműigények alapján kell továbbfejleszteni. A területfelhasználással kapcsolatos beépítés-fejlesztések esetében, ahol új közterület kerül kiszabályozásra, a közművek kiépítése csak egységes rendszerben elő-közművesítéssel, összközműves ellátással javasolt. A felszíni vízelvezetés rendszerének kiépítése szükséges.

Területfelhasználásában a kompakt településszerkezetre törekvés a cél. A hatályos településrendezési eszközökben kijelölt gazdasági, illetve lakó célú területek várhatóan

elégséges területi tartalékot nyújtanak a fejlesztési célok eléréséhez. A Kávára vezető úttól délre lévő kereskedelmi, szolgáltató gazdasági terület esetében van szükség kismértékű módosításra, bővítésre.

4.3. Az örökségi értékek és a védettség bemutatása, javaslatok az örökség védelmére és az örökségi érték alapú, fenntartható fejlesztésére

Pánd védendő adottságait, értékeit részletesen számbavették az előzményként elkészült illetve a jelenleg készülő településrendezési és fejlesztési dokumentumok.

A helyi értékvédelmi javaslatok megvalósításán túl törekedni kell az utcaszerkezet, a tömb- és a telekstruktúra megőrzésére, amely meghatározza a település térarányait, a tervezett épületek léptékét. A fejlesztéseknél fontos az új létesítmények megfelelő építészeti eszközökkel való környezetbe illesztése, (mérsékelt tömegalakítással, hagyományos arányrendszer-kialakítással, anyaghasználattal, stb.).

Az építetők befolyásolása a történeti hagyományok megőrzésére és az igényes építészeti kialakításra nehéz feladat. Ennek eszközei a településképi arculati kézikönyv és településképi rendelet, valamint a helyi építési szabályzat. E dokumentumok a telekalakítást, tömegformálást, az épületek és az utcaképek megjelenését szabályozzák. A másik eszköze a meggyőzés, amelyben nagy segítséget jelenthet az építészeti tervtanács létrehozása.

Pánd épített értékei megőrzése érdekében olyan akciókat kell indítani (pl. pályázati rendszerben), amely az épületek felújítására ösztönözné azok tulajdonosát. A ma még esetleg védhető értékek fogyatkozása miatt fontos feladat lenne a község megmaradt művi értékeinek szakszerű feltérképezése, majd a védelem lehetőségének és módjának meghatározása. Törekedni kell a nem országos jelentőségű, de még mindig meglévő karakteres, régi épületek és az általuk biztosított településképi értékeinek megőrzésére. Ezzel együtt azonban a védelem módját, mértékét lényegileg a település anyagi lehetőségei fogják meghatározni.

A helyi művi védelem feltételrendszerének biztosítása szükséges, a védelem a szakmailag helyes szabályok megalkotásán túl csak a pénzügyi források mellérendelésével lehet hatékony. A helyi védelem alapidokumentuma a helyi védettségről szóló rendelet, amelynek időről időre történő aktualizálása az elsődleges helyi értékvédelmet szolgáló feladat.

Javasolt a településre vonatkozó digitális archívum létrehozása és folyamatos fejlesztése (térképek, tervek, foto dokumentáció, a telkek, út- és közműhálózat, épületállomány vonatkozásában).

5. A MEGVALÓSÍTÁS ESZKÖZEI ÉS AZOK NYOMONKÖVETÉSE

5.1. A koncepció megvalósítását szolgáló eszköz- és intézményrendszer

Az önkormányzat elsődlegesen a jogszabályokban meghatározott és előírt eszközökkel segíti a település fejlesztését. Így mindenekelőtt ide sorolhatók a tervezett fejlesztések megvalósításának jogi (és részben fizikai, illetve pénzügyi) lehetőségét megteremtő helyi jogszabályok, a képviselőtestület által hozott rendeletek (pl. szabályozási terv, építési szabályzat, vagyonrendelet, költségvetési rendelet stb.) Ezeket egészítik ki a jogszabályi kötelezettséget nem feltétlenül jelentő stratégiák, koncepciók, amelyek a társadalmi, gazdasági élet egy-egy részterületének fejlesztési irányait határozzák meg (pl. környezetvédelmi program, kulturális koncepció, sport koncepció, vagyongazdálkodási terv, stb.). A nem beruházási jellegű önkormányzati tevékenységek körébe tartoznak:

- a szabályozási tevékenységek,
- településfejlesztési és -rendezési szerződések,
- ingatlangazdálkodás
- településmarketing célú tevékenységek,
- helyi kedvezmények biztosítása (magántőke mobilizálása érdekében)
- koordinációs és egyeztetési mechanizmusok kialakítása és működtetése

A településfejlesztési koncepcióban foglaltak megvalósulását szolgálhatja az önkormányzati vagyonnal (ingatlanokkal) történő hatékony vagyongazdálkodás. Ennek érdekében szükségessé válhat a vagyonelemek racionalizálása: a forgalomképes vagyon áttekintése és a vagyonelemek összevetése a fejlesztési célokkal. Ennek eredményeként egyes vagyonelemek értékesítésére illetve új vagyonelemek megszerzésére (megvásárlására) kerülhet sor, annak érdekében, hogy a rendelkezésre álló vagyon a fejlesztési célok érdekében jobban hasznosítható legyen.

Az önkormányzat adópolitikája egyrészt a tervezett önkormányzati fejlesztésekhez szükséges saját erő biztosítása miatt fontos szempont, másrészt azonban a befektetésösztönzési és vállalkozástámogatási célok megvalósításának is fontos eszköze. Ennek érdekében továbbra is fontos szempont, hogy a helyi adók rendszere legyen kiszámítható, és az ne veszélyeztesse a vállalkozások működését. A nagyobb adóbevétel természetesen az önkormányzati gazdálkodás stabilitása szempontjából kívánatos, azonban ezt semmiképpen sem új adók bevezetésével vagy a meglévők növelésével célszerű elérni. Cél, hogy az új, lehetőleg nagyobb termelő vállalkozások településre vonzása, a turizmuságazatban a jövőben termelődő bevételek, illetve a már itt lévő vállalkozások megerősítése egyre jobban járuljon hozzá az adóbevételek növekedéséhez.

Az Önkormányzat a település területén tevékenykedő vállalkozásokkal kölcsönösen előnyös településfejlesztési megállapodások megkötésére törekszik. Ezen egyezségek célja, hogy a Képviselőtestület építési jogokat keletkeztető - településszerkezeti tervi, szabályozási tervi jóváhagyásáról szóló - döntései nyomán felértékelődő területek ingatlan-érték különbözetének egy része az Önkormányzat közcélú fejlesztéseire legyen fordítható. Az ilyenfajta Önkormányzat és magánbefektetők között létrejövő megállapodások megfelelő formáját jelenti a településrendezési szerződés. A megegyezések eredményeképp a település közcélra - pl. zöldfelület, parkolók, játszótér létesítése, intézményfejlesztés céljára - felhasználható telkekhez, ingatlanokhoz jut, esetleg a vállalkozó konkrét fejlesztést, illetve fejlesztési források biztosítását ajánlja fel.

A fejlesztési célok megvalósításáért felelő menedzsment szervezeti kereteit egyrészt az önkormányzat SZMSZ-ében rögzítettek szerint, az általános gyakorlatnak megfelelően a település polgármestere, képviselőtestülete és annak szakbizottságai adják, amely testületek egyben a szükséges döntési kompetenciával is rendelkeznek. A bizottságok egyben a társadalmi partnerség (nem kizárólagos) fórumai is, miután azokban nem képviselő tagok is közreműködnek, akiket a bizottság hatáskörébe tartozó kérdésekben a képviselőkkel azonos jogkörök illetnek meg. A társadalmi partnerek bekapcsolását biztosítja továbbá, hogy mind a képviselőtestület, mind a bizottságok nyilvános ülésein tanácskozási joggal vehetnek részt a különböző társadalmi szervezetek képviselői.

5.2. Javaslat a koncepció és a változások nyomon követésére, a felülvizsgálat rendjére

A településfejlesztési koncepció tervezése számos olyan feltevésen alapszik, amelyek a jelenlegi információk birtokában helyesnek és megalapozottnak tűnnek, s így okkal alapozhatjuk rájuk a fejlesztési célokat és az azok elérése érdekében hozott intézkedéseket. Ugyanakkor részint az információk hiányos jellege miatt (pl. jelenleg még nem teljes körűen ismertek a 2014-2020-as időszak pályázati feltételei és kiírásai), részint a külső és a belső környezet (pl. gazdasági, szabályozási környezet) folytonos változásai miatt a célok teljesülése, az elvárt eredmények és hatások létrejötte nem tekinthető automatikusnak. A hatásmechanizmusokat számos olyan tényező befolyásolja, amit jelenleg nem vagy csak hiányosan ismerünk, illetve amelyek befolyásolhatósága a településfejlesztési koncepció megvalósítását menedzselő szervezet számára erősen korlátozott.

Mindezekből adódóan a koncepcióban lefektetett célok sikeres megvalósítása elképzelhetetlen egy olyan visszacsatolási mechanizmus nélkül, amely alapján a koncepció-alkotási folyamat minden pontján újból és újból beavatkozhatunk, elvégezve a szükséges korrekciókat. E visszacsatolást a monitoring rendszer biztosítja. Alapja a megvalósításra vonatkozó folyamatos adatgyűjtés, információgyűjtés, ami alapján ellenőrizni tudjuk, hogy a kitűzött célok irányába haladnak-e a folyamatok, várható-e a tervezett hatások elérése. Ha ennek során kiderül, hogy a szándékoltól eltérően haladnak a folyamatok, s a célok várhatóan nem, vagy csak részben teljesülnek, akkor a monitoring rendszer feltárja az eltérés okait is, s ezzel lehetőséget teremt a döntéshozók számára, hogy beavatkozzanak a folyamatokba. Az eltérés jellegétől és mértékétől függ a szükséges korrekciós intézkedés, pl. módosítani szükséges a tevékenységek menetét, a koncepció végrehajtásának mikéntjét, a szervezeti kereteket, a feladatokhoz rendelt erőforrásokat. Ha a korrekció a meglévő tervek keretein belül nem végezhető el, akkor a tervek, de végső soron a koncepcionális célok korrekciójára is sor kerülhet.

E logikából következik, hogy a monitoring rendszer elsődlegesen a koncepcióért felelős menedzsment eszköze a megvalósítás kontrolljában, ami csak akkor tölti be funkcióját, ha azt folyamatosan működtetik.

Az eredmények áttekintése és értékelése:

A településfejlesztési koncepció átható monitoringja: 2020-at követően kerül rá sor, amikor a következő EU tervezési és költségvetési időszakra kezd felkészülni a település. A monitoring tevékenység célja ebben a stádiumban a koncepció sikerességének áttekintése és az új tervezési időszak feladatainak meghatározása. Annak érdekében, hogy ne ebben a stádiumban

szembesüljön a településvezetés az esetleges lemaradásaival, köztes időtávok beiktatása is javasolt.

Kétévente elvégzett monitoring: ezek a rövidebb időszakok kétéves bontásban újabb lehetőségeket nyitnak meg a település előtt. A kétéves periódus lezárásával áttekinthetők az elvégzett feladatok a koncepció szintjén. A monitoring célja, felhívni a döntéshozók és a megvalósításért felelős szervezet figyelmét a céloktól való esetleges eltérésre, és összegezni az operatív szinten elvégzett feladatokat. Ebben az időintervallumban a monitoring feladata sokkal inkább a koncepció finomra hangolásának, azaz operatív feladatai végrehajtásának ellenőrzésére koncentrálódik. Szükséges a vonatkozó ágazati stratégiák esetleges megváltozásának nyomonkövetése, csakúgy mint az időközben elkészült járási, megyei, és - amennyiben releváns - az országos területfejlesztési, területrendezési tervek hatásának értékelése.